

Bergen, 12.april 2018

Hordaland fylkeskommune
hfk@hfk.no

Rapportering for mottatt tilskudd (200 000) til Kirkelig dialogsenter Bergen for 2017

Vi takker for mottatt tilskudd fra Hordaland fylkeskommune i 2017 og viser til vedlagte årsmelding. Denne gir en god oversikt over Kirkelig dialogsenter Bergen (KDB) sine tiltak og drift i fjoråret. Nedenfor vil vi kort omtale et par av prosjektene vi anser har ekstra stor interesse for fylkeskommunen. Disse tiltakene er: Ungdomsdialog-prosjektet «Inter» med skolebesøk i videregående skole, prosjekt «nabolagsdialog i ditt nabolag» og samarbeidet med Bergen moske og UDI Vest om undervisningopplegget på asylmottak i regionen.

1. Ungdomsprosjektet «Inter»

Ungdomsprosjektet hadde sin spede start i 2016. På grunn av økonomiske tilskudd fra Hordaland fylkeskommune i 2017 kunne vi endelig styrke dette arbeidet. KDB utvidet stillingsprosenten til den ene av prosjektmedarbeideren, og omgjorde denne til en prosjektleder-stilling. Prosjektet fikk navnet «Inter». Prosjektet hadde i hele 2017 også ansatt en prosjektmedarbeider (med tilhørighet i Bergen moske) i 10% stilling.

Ungdomsprosjektet var i 2016/2017 knyttet til et nordisk samarbeidsprosjekt, med godt etablerte interreligiøse ungdomsgrupper fra Stockholm («Til Sammans for Sverige») og Helsingfors («Til Sammans for Finland»). Det nordiske samarbeidet hadde mottatt mobilitetspenger for skoleåret 2016/2017. Erfaringene fra Til sammans for Sverige ga inspirasjon til å utvikle Inter sin egen fortellingsforestilling «Min tro» med utgangspunkt i «Storytellings-metodikk». Høsten 2016 og våren 2017 ble denne videreutviklet i samarbeid med Inter sin veileder og dramalærer ved Høyskolen i Bergen (Mette Bø Lyngstad). Inter-gruppen hadde i perioden to studieturer til Stockholm og Oslo der det var erfaringsutveksling og workshops.

Fortellingsforestillingen ble prøvd ut på Amalie Skram videregående skole høsten 2016, og skolen ønsket Inter tilbake våren 2017. Opplegget og metodikken ble vurdert svært positivt av skolen, og det ble lagt en plan for hvordan forestillingen kunne brukes i flere videregående skoler i Bergen om omland. Høsten 2017 ble fortellingsforestillingen satt opp på Litteraturhuset i Bergen. I den forbindelse hadde det gått ut en åpen invitasjon til lærere i religionsfaget i videregående skole. Det resulterte i mange nye henvendelser, og Inter har siden dette hatt så mange skolebesøk som de (studenter på for det meste) har mulighet til (7-8 vg. skoler).

Tidligere dialogmedarbeider ved KDB (Yvonne Wang) er nå høyskolelektor ved Høyskolen på Vestlandet. Sammen med Mette Bø Lyngstad (høyskolelektor i drama ved HpV) utgjør de et forskersteam som arbeider med aksjonsforskning av Inter og Min tro- forestillingen. Det produseres i disse dager artikler der resultatene presenteres.

I tillegg har Inter-gruppen sitt eget program med religionsdialogiske temakvelder. De har utvidet gruppen, slik at den har fått et breiere livssynsmangfold. I tillegg kan de som ønsker bli kurset og delta i fortellingsforestillingen.

Målsetting for skoleåret 2018/2019

Ungdomskoordinator i 40% stilling, 2 ungdomsrepresentanter i 10 % stilling hver og gjerne fra to forskjellige livssynstradisjoner. Ungdomskoordinator har ansvaret for utviklingen av metodebok (i samarbeid med de nordiske landene) og planlegging og koordinering av prosjektet. Ungdomsrepresentantene har i oppgave å rekruttere nye ungdommer og markedsføre arbeidet, samt delta på skolebesøkene. Vi vil også invitere lærere til utviklingsmøter i løpet av skoleåret 2017/2018.

2. Prosjekt Nabolagsdialog

Dette prosjektet er delt i fire underprosjekt med følgende mål:

- Å utvikle «nabolagsdialog» i ulike lokalmiljø som inkluderer mennesker med ulik tro og overbevisning, som fremmer gjensidig forståelse og respekt, og som tydeliggjør viktige verdier i det norske samfunnet
- Etablere flere nye dialoggrupper i fylket i løpet av prosjektperioden, der ulike kulturelle og interreligiøse lokale grupper aktiveres til samarbeid
- Å etablere felles nettverk mellom ulike miljø som arbeider med dialog i lokalmiljøet med erfaringsutveksling og fagliggjøring
- Å gjennomføre kursing av medarbeidere/frivillige og kirkelige medarbeidere i utvalgte menigheter i Bjørgvin

KDB satte vinteren 2016/2017 i gang arbeidet med «nabolagsprosjektet» og hadde ulike møtepunkt med sentrale personer i ulike offentlige virksomheter. Målet var å skape grobunn for videre arbeid i lokalmenighetene og igangsettingen av kurset «Dialogiske menigheter» med tanke på kursing og opplæring av både *ansatte og frivillige medarbeidere i menighetene og i andre lokale miljø*. Dette var en svært strategisk metode for implementering av nabolagsdialog, siden det finnes menigheter i Den norske kirke i alle nabolag.

Kursets målsetting er flerdelt, men i hovedsak handler om å bidra til en offentlig samtale og dialog om tros- og livssynspolitik. Dette skjer ved at «vanlige folk» på grasrota får kunnskap og erfaring i religionsdialog, samt at det ble i 2017 etablert flere dialogiske møteplasser lokalt. Vi samarbeidet med ulike aktører, blant annet Kirkens bymisjon Bergen og Bjørgvin bispedømmeråd og STL Bergen. Høsten 2016 startet vi to kurs (som pilotprosjekt) og fikk deltakere fra ca. seks menigheter. Det var ca. like mange ansatte som frivillige deltakere. Våren 2017 hadde vi siste del av kurskveldene, og tilbakemeldingene var svært gode. Dialogiske menigheter-kurset førte også til flere, nye og dialogiske tiltak. Med blant annet faste dialog-kvelder i samarbeid med en lokal moske i den ene menigheten/bydelen i Bergen. Høsten 2017 inviterte KDB til nettverkssamling for alle kursdeltakere og andre som var interessert. Tema var: Islam og kristen tro.

Erfaringene med kursene var som sagt svært positive, men KDB opplevde samtidig at det var svært krevende å engasjere lokalt for dette. Det er en grunnleggende mangel på forståelse for *hvorfor* lokalmenigheten skal arbeide med religionsdialog. KDB har gjort et grundig arbeid for å undervise og engasjere for dette. Vi er nå i en evalueringsprosess hvorvidt vi skal invitere til nye kurs, men har lagt det på «vent» i 2018. Andre instanser som bidrar økonomisk peker også på prosjekt *Inter* på videregående skole, som viktigste satsing fremover, og dette styrer også i noen grad KDB sin strategiske satsing.

Vi valgte å videreføre to store kulturarrangement i 2017. Disse er med å bygge større forståelse for religionsdialog, knytter religionsdialog, integrasjon og nye kulturuttrykk sammen på en svært spennende måte. KDB var dessuten i 2017 en viktig bidragsyter for sjøsetting av STL Bergen (Samarbeidsrådet for tros- og livssyn) sitt nye ukelange prosjekt «Mangfoldsbyen Bergen»

- I november, i forbindelse med «Mangfoldbyen Bergen» arrangerte vi (i samarbeid med STL B) «*Sammen for fred*» i Johanneskirken i Bergen. Sammen for fred er et lokalt skapt kultur- og dialogprosjekt med deltakere fra elleve ulike tros- og livssynssamfunn (de fleste fra STL).
- 8.mars hadde vi temamøte med religionsdialog med over 70 deltakere. Temaet var kvinneperspektiv på religionens plass i samfunnet. Det var dialog mellom en hindu, muslim og kristen dame, ledet av dialogpresten.

3. «Bergensmodellen» på asylmottak

Dette prosjektet ble i 2014 utviklet av KDB i samarbeid med Bergen moske og UDI Vest. Det består av et fast undervisningsopplegg, som en av imamene i Bergen moske og dialogpresten ved KDB, har rundt på de ulike asylmottakene i fylket. Her undervises det om religionsfrihet, hvordan vi arbeider med religionsdialog og de tre sentrale «felleserklæringene» (blant annet om vold i nære relasjoner mm). Dette arbeidet hadde en stor oppsving i 2015/2016 på grunn av flykningestrømmen til Norge og Europa. I 2017 ble som kjent svært mange av mottakene i fylket lagt ned. Dessuten fikk KDB og Bergen moske ikke støtte fra IMDI til en videreføring og en større nasjonal satsing. Vi har derfor måttet vurdere strategien for «Bergensmodellen» videre, siden det ikke er økonomi til å dekke inn dette prosjektet videre.

KDB har i 2017 fått noe større økonomisk forutsigbarhet, men fortsatt har vi svært trange økonomiske rammer. Innenfor disse utfører vi likevel et betydelig interkulturelt og religions- og livssynsintegrerende arbeid med store ringvirkninger.

Marianne Bergsjø Gammelsæter
Daglig leder, Kirkelig dialogsentre Bergen